

חברים שהלכו לעולמם בשנה החולפת (תשע"ט-תש"ף)

פרופ' אהרן רזין

(תרצ"ה-תשע"ט)

אהרנצ'יק

הוא היה ענק עדין־נפש. חלוץ במלוא מובן המילה בתחומי הביוכימיה והביולוגיה המולקולרית, ובה בעת נפש עדינה, מסתפקת במועט ומלאת אהבה ואכפתיות כלפי כל הסובבים אותה. הוא היה חבר טוב – מישהו שאפשר לסמוך עליו, אדם מיוחד שתמיד מקבל עליו אחריות, ואחת היא אם מדובר במעבדתו, בתלמידיו, באוניברסיטה או במשפחתו. תענוג היה לשתף איתו פעולה, כי הוא הבין שתמיד אפשר ללמוד משהו מהקשבה לאחרים. הוא אהב לקבל עליו אתגרים ולשמוע דברי ביקורת, כי ברוב צניעותו ידע שבסופו של דבר יזכה בהבנה חדשה כלשהי. מעל הכול, הייתה לו מחויבות עזה כמדען, כחבר בקהילה האקדמית וכישראלי השואף לקדם את עמו.

אהרנצ'יק, כמו שקראו לו הכול, בא מבית פשוט של אנשי עבודה, עולים שעודדו את ילדיהם לרכוש השכלה. במאמץ עיקש של שנים רבות הוא פיתח קריירה אקדמית מזהירה עם רקע רחב מאוד במדעים ועשה עבודה פורצת דרך שברבות הימים כוננה תחום מחקר חדש לגמרי בשם אֶפִיגֶנטיקה.

תגליותיו הראו שמידע גנטי מקודד בשני רבדים: רצף הדי־אן־איי מספק את הטקסט הדרוש לייצור כל החלבונים בגוף, אך אהרנצ'יק הראה שהדי־אן־איי יכול גם להיות "מוער" באמצעות מְתִילצִיה (מיתול) – הוספת קבוצות מתיל לדי־אן־איי בתהליך מתוכנת ביולוגית. אתרים שעוברים מיתול מורים לתא איך להשתמש בגן, וכך ממלאים תפקיד חשוב בקביעת תפקודו של התא. במשך 30 שנה עסק אהרנצ'יק בפינוח המטבוליזם של הסמן הזה, מנגנון הפעולה שלו ותפקידו בהתפתחות של אורגניזמים. חלק גדול מעבודתו ניזון מהבנתו המצוינת בעקרונות היסוד של הכימיה. לימים התברר שהמיתול הוא תהליך יסודי המעורב בכל היבט של הביולוגיה והרפואה, והיום הוא משמש אמצעי מפתח באבחון של מחלות רבות, בטיפול בהן ובמניעתן.

המחקר פורץ הדרך הזה זיכה את אהרנצ'יק בפרסים יוקרתיים רבים, אבל בצניעותו הרבה הוא מעולם לא נתן לזה לקלקל את אישיותו או לשנותה. הוא ייזכר תמיד כ"אבי המיתול של הדי־אן־איי" ושל רעיון הזיכרון הביולוגי.

כתב: חברו של פרופ' רזין, חבר האקדמיה פרופ' חיים סידר